

Republica Moldova: Copiii beneficiari ai serviciilor sociale în 2021

Buletin statistic

Agenția Națională Asistență Socială

Iunie 2022

AGENȚIA NAȚIONALĂ
ASISTENȚĂ SOCIALĂ A
REPUBLICII MOLDOVA

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

**DATA FOR
impact**

Republica Moldova: Copiii beneficiari ai serviciilor sociale în 2021

Buletin statistic

Agenția Națională Asistență Socială

Data for Impact

University of North Carolina at Chapel Hill
123 West Franklin Street, Suite 330
Chapel Hill, NC 27516 USA
Phone: 919-445-9350 | Fax: 919-445-9353
D4I@unc.edu
<http://www.data4impactproject.org>

Acest document a fost realizat cu sprijinul Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID), în condițiile acordului de asociere Data for Impact (D4I) 7200AA18LA00008, care este implementat de Centrul de Populație al Universității din Carolina de Nord la Chapel Hill, în parteneriat cu Palladium International, LLC; ICF Macro, Inc.; John Snow, Inc.; și Universitatea Tulane. Opiniile exprimate în acest document nu reflectă neapărat părerea USAID sau ale Guvernului Statelor Unite.

Iunie 2022

AGENȚIA NAȚIONALĂ
ASISTENȚĂ SOCIALĂ A
REPUBLICII MOLDOVA

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Mesajul Directorului Agenției Naționale Asistență Socială

Agencia Națională Asistență Socială colectează, analizează și sistematizează datele statistice în domeniul asistenței sociale, în calitate de autoritate administrativă cu personalitate juridică în subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, instituită prin Hotărârea Guvernului nr. 1263 din 18.11.2016 în scopul îmbunătățirii calității asistenței sociale oferite populației, prin implementarea corectă și unitară a cadrului normativ în domeniul asistenței sociale.

Suntem bucuroși să vă prezentăm primul buletin statistic „Copiii beneficiari ai serviciilor sociale în 2021”, ce prezintă date și constatări privind oferta de servicii sociale destinate copiilor din Republica Moldova și accesul acestora la serviciile disponibile. Prezentul buletin a fost realizat pe baza datelor colectate de structurile teritoriale de asistență socială și cu suportul proiectului ”Date pentru Impact: Valorificarea puterii datelor în beneficiul copilului”, finanțat de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). În anii următori, vom continua această practică de prezentare regulată a datelor anuale cu referire la copii beneficiari ai serviciilor sociale din țara noastră.

Mulțumesc tuturor angajaților structurilor teritoriale de asistență socială și instituțiilor de asistență socială, în mod special conducătorilor acestora și șefilor de subdiviziuni, pentru efortul depus în colectarea datelor solicitate și asigurarea calității acestora.

De asemenea, transmit un mesaj de apreciere tuturor partenerilor de dezvoltare care ne sprijină și contribuie cu experiența lor la realizarea misiunii noastre în sporirea calității asistenței sociale acordate populației prin implementarea politicii statului în domeniul asistenței sociale.

Directorul ANAS

Irina BANOVA

Cuprins

Mesajul Directorului Agenției Naționale Asistență Socială	2
Cuprins.....	3
Lista figurilor.....	3
Lista tabelelor	4
Abrevieri și acronime	5
Introducere	6
Servicii sociale primare	8
Asistență socială comunitară.....	8
Cantină de ajutor social	8
Centru comunitar de asistență socială	9
Servicii sociale specializate	10
Asistență personală.....	11
Suport monetar adresat familiilor/persoanelor defavorizate	11
Sprijin pentru familiile cu copii	12
Tutelă/curatelă, Asistență parentală profesionistă și Casă de copii de tip familial	14
Casă comunitară pentru copii în situație de risc	16
Centru de zi pentru copii în situație de risc	16
Centru de plasament pentru copiii separați de părinți	17
Centru maternal	18
Centrul de asistență socială a copilului și familiei	18
Centru de zi, Echipă mobilă și Serviciu de Respiro pentru copii cu dizabilități	19
Centru de reabilitare și Centru de asistență psiho-socială pentru copii victime a violenței	21
Centru de (re)integrare socială și Locuința socială asistată pentru tineri	22
Servicii sociale cu specializare înaltă.....	24

Lista figurilor

Figura 1. Beneficiarii cantinelor de ajutor social, pe mediu de reședință, sex și categorie (nr. și %).	8
Figura 2. Ponderea beneficiarilor centrelor comunitare de asistență socială, după categorii, sex și mediu de reședință (%)	9
Figura 3. Beneficiarii serviciilor sociale specializate incluse în pachetul minim, după mediu de reședință, sex și categorii (nr. și %)	10
Figura 4. Ponderea beneficiarilor de asistență personală, pe mediu de reședință, sex și categorii (%)	11
Figura 5. Numărul familiilor defavorizate cu copii în situație de risc beneficiare de suport monetar	12

Figura 6. Ponderea copiilor beneficiari ai serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii, după mediu de reședință, sex și grupe de vârstă (%)	13
Figura 7. Numărul copiilor cu dizabilități beneficiari ai serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii, după gradul de dizabilitate.....	14
Figura 8. Numărul copiilor beneficiari ai serviciilor de îngrijire alternativă de tip familial, după mediu de reședință, sex și grupe de vârstă.....	15
Figura 9. Numărul copiilor cu dizabilități beneficiari ai serviciilor de îngrijire alternativă de tip familial, după tipuri de servicii și grade de dizabilitate	15
Figura 10. Numărul copiilor beneficiari ai caselor comunitare pentru copii în situație de risc, după mediu de reședință, sex și grupe de vârstă.....	16
Figura 11. Numărul copiilor beneficiari ai centrelor de zi pentru copii în situație de risc, după mediu de reședință, sex și grupe de vârstă.....	17
Figura 12. Numărul copiilor beneficiari ai centrelor de plasament pentru copii separați de părinți, după mediu de reședință, sex și grupe de vârstă	17
Figura 13. Numărul copiilor beneficiari ai centrelor maternale, după mediu de reședință, sex și grupe de vârstă	18
Figura 14. Numărul copiilor beneficiari ai centrelor de asistență socială a copilului și familiei, după mediu de reședință, sex și grupe de vârstă.....	19
Figura 15. Numărul copiilor beneficiari ai serviciilor sociale specializate, după mediu de reședință, sex și grupe de vârstă.....	20
Figura 16. Ponderea beneficiarilor serviciilor sociale specializate, după mediu de reședință, sex și grupe de vârstă (%)	20
Figura 17. Ponderea copiilor cu dizabilități beneficiari ai serviciilor sociale specializate, după tipul de servicii și gradul de dizabilitate (%)	21
Figura 18. Numărul beneficiarilor de servicii specializate pentru copii victime ale violenței, după mediu de reședință, sex, grupe de vârstă și tipuri de servicii	22

Lista tabelelor

Tabel 1. Copiii beneficiari de sprijin familial, pe mediu de reședință, sex, grupe de vârstă și forme.....	13
Tabel 2. Beneficiarii Centrului de (re)integrare socială a tinerilor, după mediu de reședință și sex	23
Tabel 3. Numărul copiilor beneficiari de servicii sociale cu specializare înaltă, după mediu de reședință, sex, grupe de vârstă și tipuri de servicii	25

Abrevieri și acronime

ANAS	Agencia Națională Asistență Socială
APP	asistență parentală profesionistă
CCTF	casă de copii de tip familial
D4I	Date pentru Impact
HG	Hotărâre de Guvern
MMPS	Ministerul Muncii și Protecției Sociale
STAS	structuri teritoriale de asistență socială
USAID	Agencia Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională

Introducere

Acest buletin statistic a fost realizat de către Agenția Națională Asistență Socială (ANAS) cu suportul proiectului "Date pentru impact: Valorificarea puterii datelor în beneficiul copilului" (D4I), finanțat de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Proiectul are drept obiectiv general consolidarea capacității guvernului și a partenerilor săi, la nivel național și local, de colectare, analiză și utilizare a datelor pentru a genera un impact pozitiv asupra copiilor aflați în dificultate.

Prezentul buletin statistic prezintă un rezumat al datelor colectate de structurile teritoriale de asistență socială (STAS) cu referire la copiii beneficiari ai serviciilor sociale (primare, specializate și cu specializare înaltă) în anul 2021, în conformitate cu Programul de lucrări statistice pentru anul 2022 aprobat prin Hotărârea Guvernului (HG) nr. 441/2021 și a Nomenclatorului serviciilor sociale aprobat prin Ordinul Ministrului Muncii, Protecției Sociale și Familiei nr. 353/2011. Colectarea, verificarea, centralizarea și analiza datelor au avut loc în perioada ianuarie – mai 2022.

Serviciile sociale reprezintă ansamblul de măsuri și activități realizate pentru satisfacerea necesităților sociale ale persoanei sau familiei, în scop de depășire a unor situații de dificultate, precum și de prevenire a marginalizării și excluziunii sociale. Dreptul la servicii sociale este stabilit în mod individual, în baza evaluării necesităților persoanei/familiei pentru aceste servicii. În vederea solicitării serviciilor sociale, orice persoană care se consideră într-o stare de risc social sau orice persoană/familie defavorizată, neglijată sau abuzată, adresează inițial o cerere în scris sau verbal unității de asistență socială din raza domiciliului său.

În cazul copiilor, autoritatea tutelară locală este obligată să se autosesizeze și/sau să asigure recepționarea și înregistrarea sesizărilor cu privire la copiii aflați în situațiile de risc indicate în art. 8 din Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți. Evaluarea, asistența și monitorizarea copilului aflat în situație de risc se realizează prin utilizarea metodei managementului de caz prin intermediul căreia asistentul social evaluează necesitățile copilului și familiei în colaborare cu beneficiarul și membrii echipei multidisciplinare, după caz, coordonează, monitorizează și susține beneficiarul pentru a asigura accesul la servicii sociale, educaționale, medicale și alte servicii, care să răspundă necesităților acestuia.

În prezent, serviciile sociale se clasifică în următoarele tipuri:

1) Servicii sociale primare: serviciile care se acordă la nivel de comunitate tuturor beneficiarilor și au drept scop prevenirea sau limitarea unor situații de dificultate care pot cauza marginalizarea sau excluziunea socială.

2) Servicii sociale specializate: serviciile care implică antrenarea specialiștilor și au drept scop menținerea, reabilitarea și dezvoltarea capacităților individuale pentru depășirea unei situații de dificultate în care se află beneficiarul sau familia acestuia.

3) Servicii sociale cu specializare înaltă: cu componentă rezidențială - serviciile prestate într-o instituție rezidențială sau într-o instituție specializată de plasament temporar, care impun un șir de intervenții complexe ce pot include orice combinație de servicii sociale specializate, acordate beneficiarilor cu dependență sporită și care necesită supraveghere continuă (24/24 ore); fără componentă rezidențială - serviciile care oferă beneficiarilor asistență socială complexă înalt calificată/cu specializare îngustă, la nivel regional sau național.

Nomenclatorul serviciilor sociale din Republica Moldova include la moment 41 de servicii sociale, după cum urmează:

- 4 servicii sociale primare;
- 30 servicii sociale specializate;
- 7 servicii cu specializare înaltă.

Dintre acestea, 25 de servicii sociale sunt destinate copiilor, și anume:

- 3 servicii sociale primare;
- 18 servicii sociale specializate;
- 4 servicii cu specializare înaltă.

Acest buletin prezintă date doar despre serviciile de care au beneficiat copiii în anul 2021, și anume 24 din 25. Centrul de plasament temporar pentru copii cu dizabilități nu a fost prezentat întrucât nu a avut niciun copil beneficiar în anul de raportare.

În ultimii 11 ani a fost aprobat cadrul normativ privind organizarea și funcționarea mai multor servicii sociale, ceea ce necesită revizuirea și completarea nomenclatorului cu serviciile sociale reglementate după anul 2011, precum și cu serviciile sociale noi care nu se regăsesc în acest document, ca, de exemplu, serviciul social integrat pentru consumatorii de substanțe psihoactive și pacienții terapiei de substituție.

Servicii sociale primare

Serviciile sociale primare sunt serviciile care se acordă la nivel de comunitate tuturor beneficiarilor și au drept scop prevenirea sau limitarea unor situații de dificultate care pot cauza marginalizarea sau excluziunea socială. În anul 2021, copiii au beneficiat de trei din cele patru servicii sociale primare, și anume: Asistență socială comunitară, Cantină de ajutor social și Centru comunitar de asistență socială.

Asistență socială comunitară

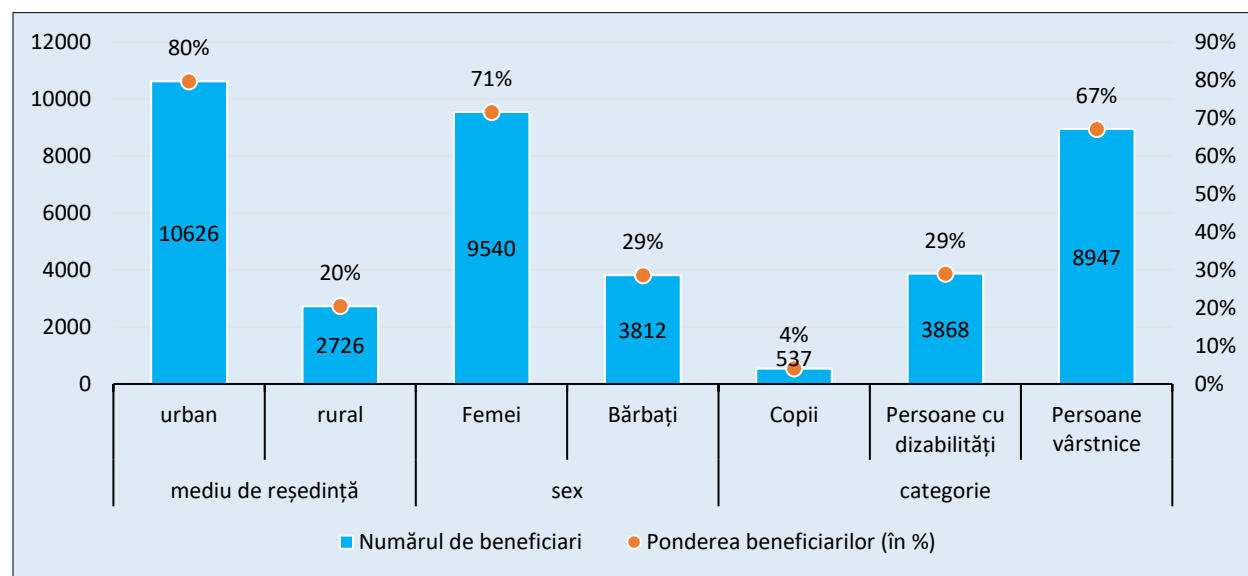
Serviciul are drept scop prestarea asistenței sociale la nivel de comunitate pentru prevenirea și depășirea situațiilor de dificultate, în conformitate cu prevederile Ordinului Ministrului Protecției Sociale, Familiei și Copilului nr. 54 din 05.06.2009 privind aprobarea Regulamentului-cadru de activitate al Serviciului de asistență socială comunitară.

În anul 2021, în cadrul serviciului erau angajați 1 097 asistenți sociali comunitari. Unui asistent social comunitar îi reveneau, în medie, 2 384 locuitori din populația cu reședință obișnuită¹, dintre care 513 erau copii.

Cantină de ajutor social

Obiectivele funcționării acestui serviciu constau în prestarea serviciilor de alimentație pentru persoanele socialmente vulnerabile și distribuirea hranei la domiciliu persoanelor imobilizate, în conformitate cu prevederile HG nr. 1246 din 16.10.2003 despre aprobarea Regulamentului-tip cu privire la funcționarea cantinelor de ajutor social. Așa cum este prezentat în Figura 1, din totalul de 13 352 beneficiari ai cantinelor sociale în anul 2022, doar 537 (4%) au fost copii.

Figura 1. Beneficiarii cantinelor de ajutor social, pe mediu de reședință, sex și categorie (nr. și %)

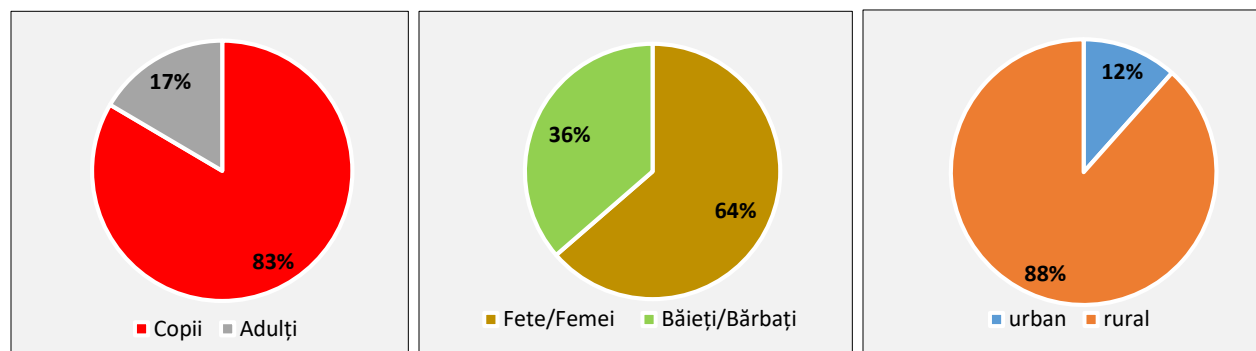
¹ Conform datelor Biroului Național de Statistică, numărul mediu al populației cu reședință obișnuită în anul 2021 a fost de 2 615 469 locuitori, dintre care 563 019 copii, [Numarul mediu al populatiei cu resedinta obisnuita, SiteTitle \(statistica.md\)](#)

Centru comunitar de asistență socială

Centrul comunitar de asistență socială (multifuncțional) este o instituție publică în cadrul căreia se organizează și se prestează o gamă largă de servicii sociale pentru persoanele și familiile aflate în dificultate.

Pe parcursul anului 2021, pentru acest tip de serviciu au fost raportați 121 de beneficiari, din care 83% au fost copii. În totalul beneficiarilor au prevalat femeile și fetele care locuiesc în mediul rural (Figura 2).

Figura 2. Ponderea beneficiarilor centrelor comunitare de asistență socială, după categorii, sex și mediu de reședință (%)

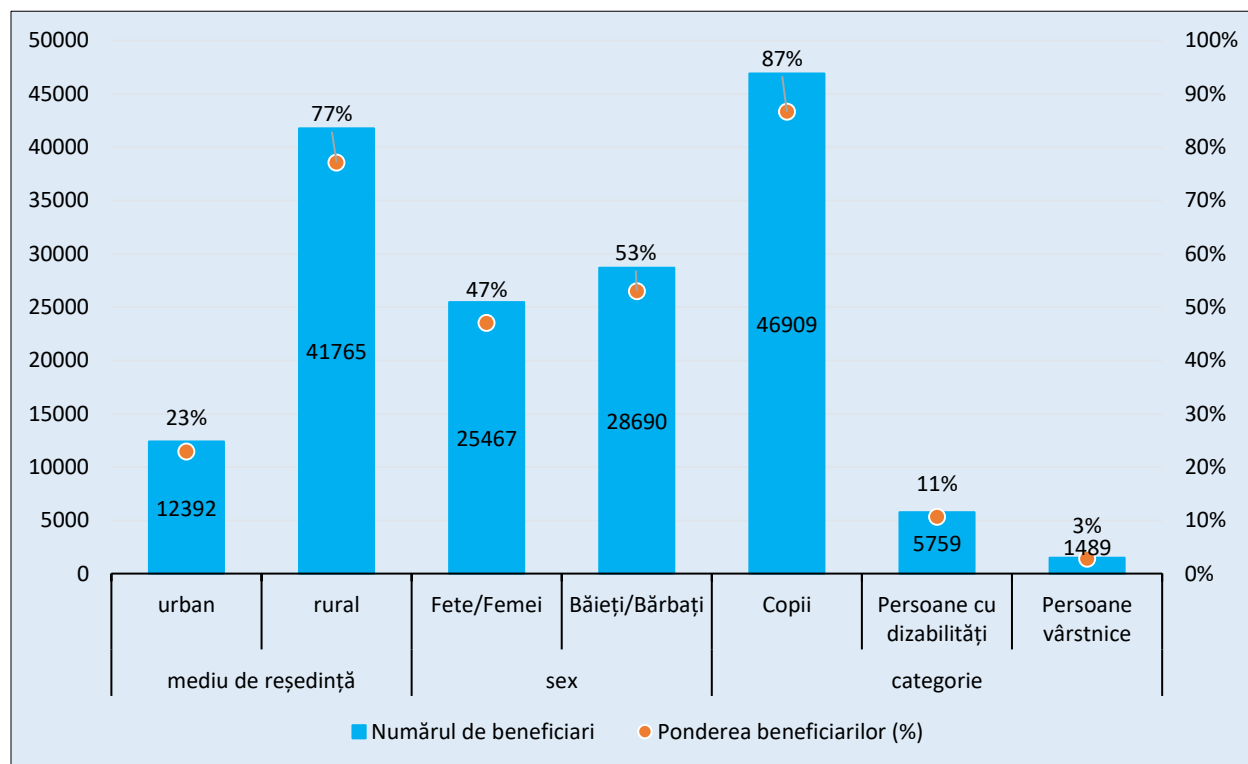
Servicii sociale specializate

Serviciile sociale specializate sunt serviciile care implică antrenarea specialiștilor și au drept scop menținerea, reabilitarea și dezvoltarea capacităților individuale pentru depășirea unei situații de dificultate în care se află beneficiarul sau familia acestuia.

Din cele 25 de servicii specializate, trei servicii (Serviciul social de suport monetar adresat familiilor/persoanelor defavorizate, Serviciul social de sprijin pentru familiile cu copii și Serviciul social „Asistență personală”) au fost finanțate în anul 2021 din pachetul minim de servicii sociale, în conformitate cu prevederile Legii Fondului de susținere a populației nr. 827/2000 și HG nr. 800 din 01.08.2018 pentru aprobarea pachetului minim de servicii sociale și modificarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului material.

În anul 2021, pentru cele trei servicii sociale specializate din pachetul minim de servicii sociale au fost raportați în total 54 157 beneficiari, dintre care 8 571 de beneficiari finanțați din mijloacele Fondului de susținere a populației gestionat de către ANAS. Beneficiarii acestor servicii au fost, în majoritatea lor, copii (46 909 copii sau 87%), predominând cei care locuiesc în mediul rural (Figura 3). Ponderea beneficiarilor de sex masculin (băieți/bărbați) în totalul beneficiarilor a fost cu 6 puncte procentuale mai mare decât cea a beneficiarilor de sex feminin (fete/femei).

Figura 3. Beneficiarii serviciilor sociale specializate incluse în pachetul minim, după mediu de reședință, sex și categorii (nr. și %)

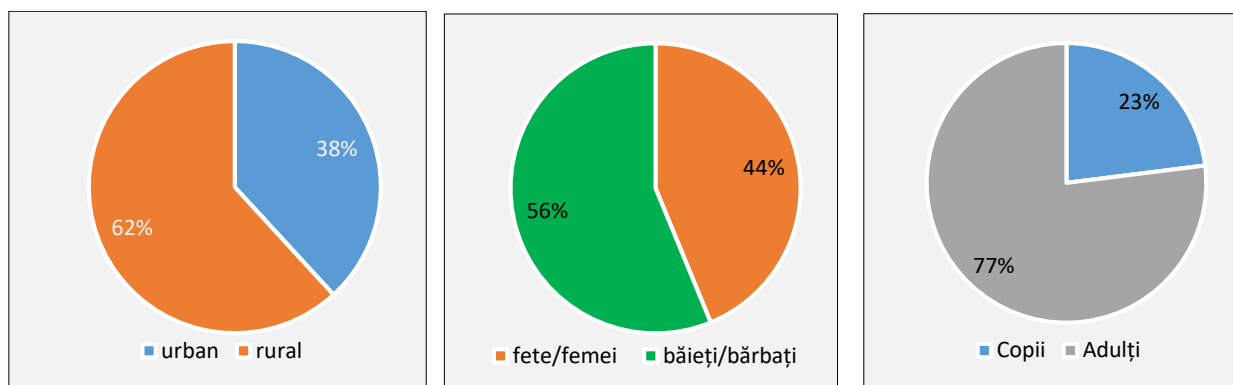
Asistență personală

Scopul serviciului este de a oferi asistență și îngrijire copiilor și adulților cu dizabilități severe, în vederea favorizării independenței și integrării lor în societate în domeniile protecție socială, muncă, asistență medicală, instructiv-educativ, informațional, acces la infrastructură etc., în conformitate cu prevederile HG nr. 314 din 23.05.2012 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Asistență personală”.

Din cei 6 218 beneficiari ai serviciului care au fost raportați pentru anul 2021, circa 1 din 4 beneficiari (sau 23%) au fost copii, așa cum este prezentat mai jos în Figura 4. Au predominat băieții și copiii din mediul rural.

Este de menționat faptul că nu toți copiii eligibili au avut acces la asistență personală, pe lista de așteptare figurând 677 copii la finele anului 2021. Aceștia au reprezentat 32% din copiii eligibili care nu au beneficiat de acest serviciu.

Figura 4. Ponderea beneficiarilor de asistență personală, pe mediu de reședință, sex și categorii (%)

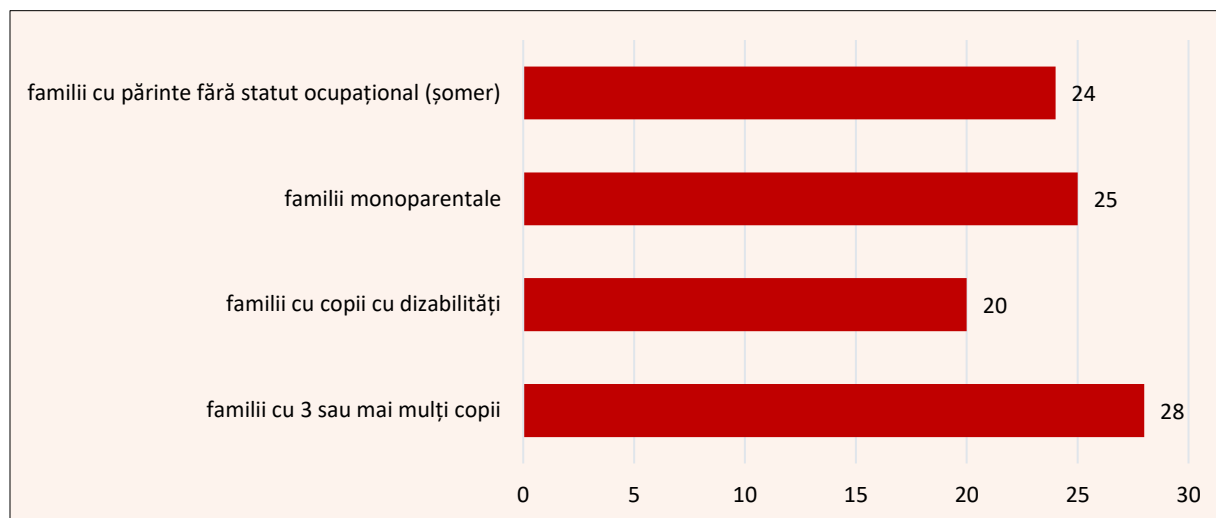
Suport monetar adresat familiilor/persoanelor defavorizate

Serviciul are drept scop susținerea familiei/persoanei defavorizate pentru prevenirea/diminuarea/depășirea situațiilor de dificultate, precum și pentru prevenirea excluziunii sociale și instituționalizării acesteia, în baza necesităților identificate, în conformitate cu prevederile HG nr. 716 din 18.07.2018 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social de suport monetar adresat familiilor/persoanelor defavorizate.

În anul 2021, din cei 2 821 beneficiari ai serviciului, 97 beneficiari (3%) au fost familii defavorizate cu copii în situație de risc.

Așa cum este prezentat mai jos în Figura 5, printre familiile defavorizate cu copii în situație de risc au predominat familiile numeroase cu 3 și mai mulți copii (28 familii sau 29%).

Figura 5. Numărul familiilor defavorizate cu copii în situație de risc beneficiare de suport monetar

Sprijin pentru familiile cu copii

Scopul serviciului constă în asigurarea bunăstării copilului prin dezvoltarea și consolidarea capacităților familiei în creșterea și educația acestuia, în conformitate cu prevederile HG nr. 889 din 11.11.2013 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii.

Acesta poate fi prestat în două forme: sprijin familial primar și sprijin familial secundar. Sprijinul familial primar este un ansamblu de activități oferite familiilor cu copii la nivel comunitar pentru prevenirea și înlăturarea factorilor care pot conduce la situații de risc. Sprijinul familial secundar este un ansamblu de activități care se realizează pentru protecția familiei și a copilului, în scopul prevenirii separării copilului de familie, precum și a pregătirii familiei pentru reintegrarea copilului. În cadrul sprijinului familial secundar, familiile cu copii pot beneficia de ajutor bănesc – prestație socială care se acordă printr-o plată unică și/sau lunară pentru o perioadă determinată de timp, dar nu mai mare de șase luni, familiilor cu copii beneficiare de sprijin familial secundar, care au nevoie de suport în asigurarea condițiilor minime pentru creșterea copilului și/sau încadrarea copilului în procesul educațional.

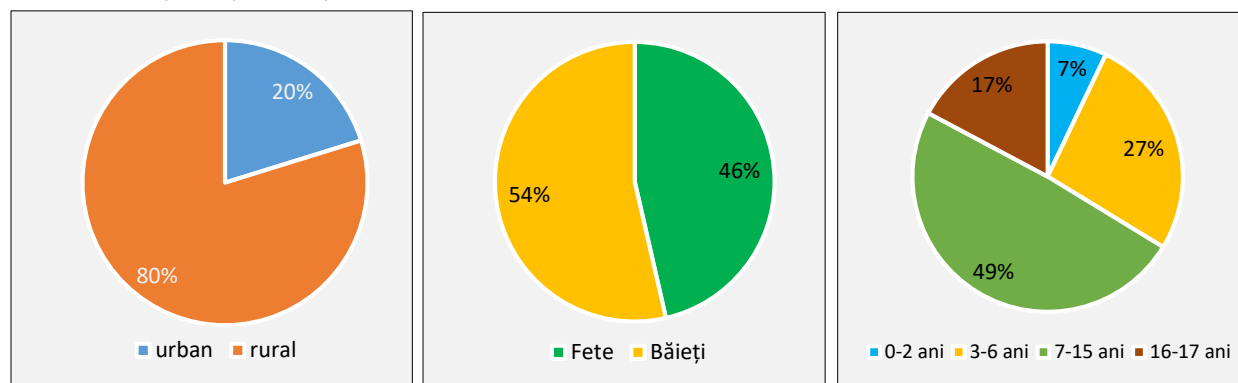
Tabelul 1 prezintă distribuția copiilor beneficiari de sprijin familial după mediul de reședință, sex, grupă de vârstă și forme de sprijin familial. În anul 2021, au beneficiat de acest serviciu un număr de 45 478 copii. Ponderea copiilor care au beneficiat de suport în cadrul serviciului de sprijin familial primar a fost de 83% (37 579 copii). În ce privește copiii beneficiari de sprijin familial secundar, înregistrați în evidențele STAS drept copii aflați în situație de risc, o pondere de aproximativ 63% au beneficiat de ajutor bănesc (4 947 copii) cu scopul de a diminua factorii care afectează sănătatea și dezvoltarea copilului, de a preveni separarea copilului de familie sau de a pregăti reintegrarea lui în familie. Totodată, ajutorul bănesc a fost acordat pentru soluționarea unor probleme pe care le întâmpină familia în vederea satisfacerii necesităților copilului conform planului individual de asistență. Activitățile date s-au realizat în baza managementului de caz, fapt ce a presupus deschiderea dosarului copilului.

Tabel 1. Copiii beneficiari de sprijin familial, pe mediu de reședință, sex, grupe de vârstă și forme

Indicatori	Total beneficiari de sprijin familial	Sprijin familial primar	Sprijin familial secundar	
			Total	din care, cu ajutor bănesc
Numărul copiilor, total	45 478	37 579	7 899	4 947
<i>după mediul de reședință:</i>				
în mediul urban	9 192	7 093	2 099	1 547
în mediul rural	36 286	30 486	5 800	3 400
<i>în funcție de sex:</i>				
feminin	21 111	17 338	3 773	2 371
masculin	24 367	20 241	4 126	2 576
<i>pe grupe de vârstă:</i>				
0-2 ani	3 220	2 426	794	455
3-6 ani	12 114	10 145	1 969	1 284
7-15 ani	22 313	18 047	4 266	2 498
16-17 ani	7 831	6 961	870	710

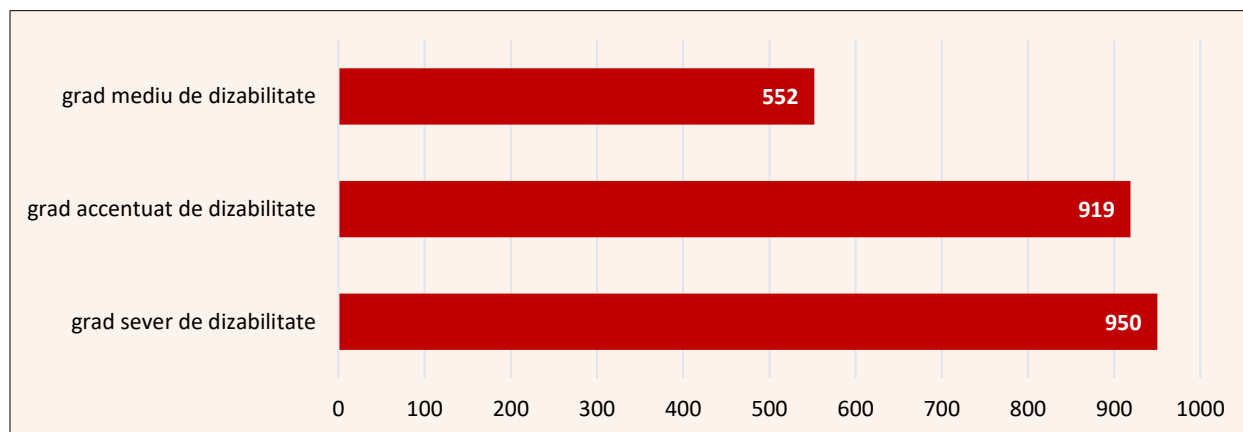
În rândul beneficiarilor acestui serviciu, atât primar cât și secundar, au predominat băieții, copiii cu vârsta de 7-15 ani și copiii care locuiesc în mediul rural, așa cum este ilustrat și mai jos în Figura 6.

Figura 6. Ponderea copiilor beneficiari ai serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii, după mediu de reședință, sex și grupe de vârstă (%)

Ponderea copiilor cu dizabilități a constituit 5% (2 421 copii) din numărul total al beneficiarilor, majoritatea fiind copii cu grad sever și accentuat de dizabilitate (1 869 copii) (Figura 7).

Figura 7. Numărul copiilor cu dizabilități beneficiari ai serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii, după gradul de dizabilitate

Tutelă/curatelă, Asistență parentală profesionistă și Casă de copii de tip familial

Tutela/curatela, asistența parentală profesionistă și casa de copii de tip familial sunt servicii de îngrijire alternativă de tip familial a copiilor fără ocrotire părintească.

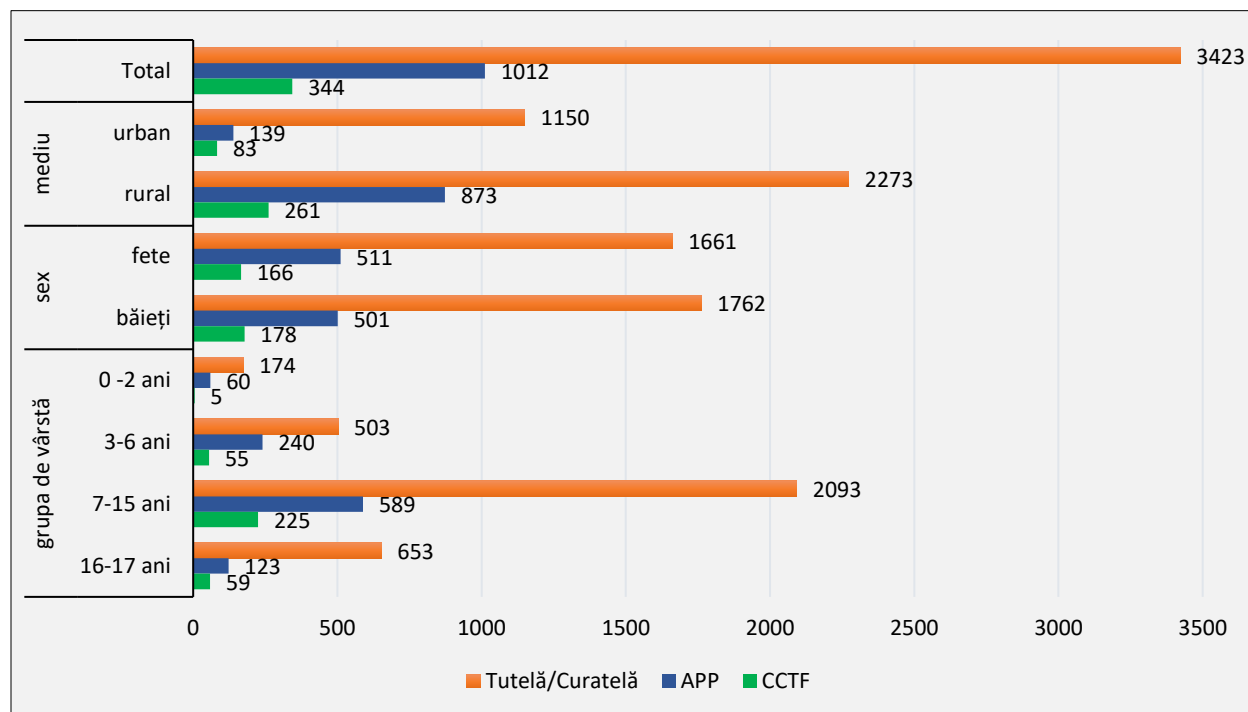
Tutela/curatela se instituie asupra copiilor cărora li s-a stabilit statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească în scopul creșterii, educației și instruirii acestora, precum și al apărării drepturilor și intereselor lor legitime.

Scopul Serviciului Asistență parentală profesionistă (APP) este de a oferi copilului îngrijire într-un mediu familial substitutiv pentru o perioadă determinată de timp, în conformitate cu prevederile HG nr. 760 din 17.09.2014 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului de asistență parentală profesionistă.

Scopul casei de copii de tip familial (CCTF) este de a oferi copilului îngrijire într-un mediu familial substitutiv pentru o perioadă determinată de timp, în conformitate cu prevederile HG nr. 51 din 17.01.2018 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului social „Casă de copii de tip familial”.

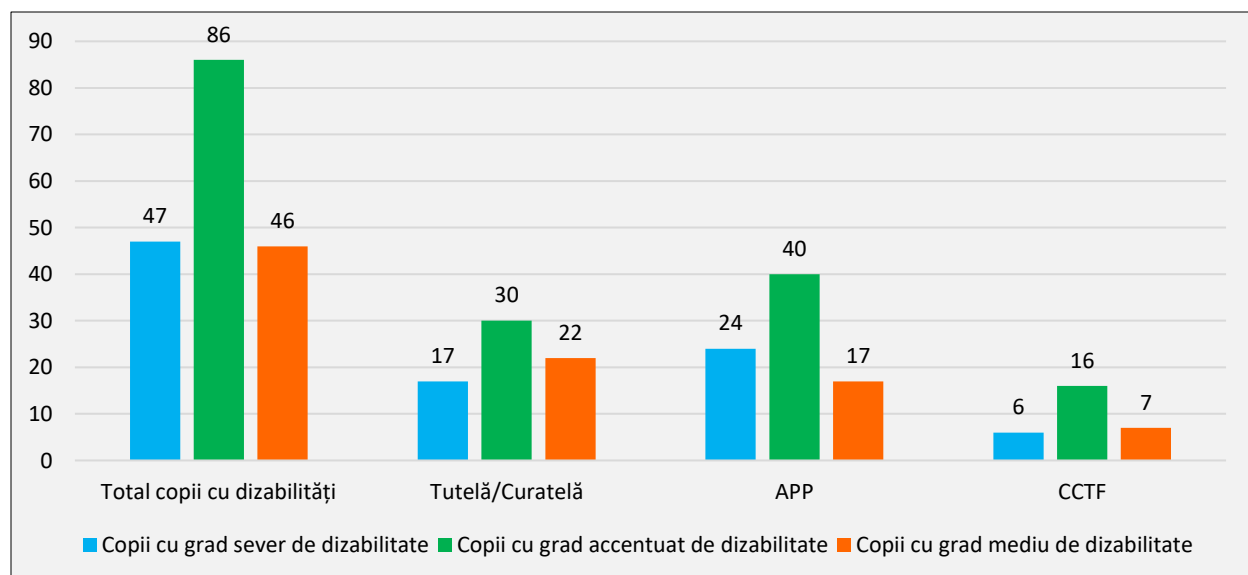
În total, în cele trei servicii sociale specializate menționate mai sus au fost înregistrați în anul 2021 un număr de 4 779 copii. Ponderea copiilor plasați în tutelă/curatelă a fost de 72% față de 21% a copiilor plasați în APP și 7% a copiilor plasați în CCTF. Marea majoritate a fost constituită din copii cu vârsta de 7-15 ani ce locuiesc în mediul rural, așa cum este prezentat mai jos în Figura 8. S-a constatat faptul că doar 60 de copii de până la 2 ani au fost plasați în APP în toată țara pe parcursul unui an, ceea ce indică nevoia de specializare a acestui serviciu și de motivare a asistenților parentali profesioniști de a îngriji și copii mici. Diferența dintre sexe nu a fost semnificativă.

Figura 8. Numărul copiilor beneficiari ai serviciilor de îngrijire alternativă de tip familial, după mediu de reședință, sex și grupe de vârstă

Ponderea copiilor cu dizabilități ce au beneficiat de îngrijire alternativă de tip familial a constituit 3,75% din numărul total al beneficiarilor. Din cei 179 copii cu dizabilități, majoritatea au fost plasați în APP și tutelă/curatelă (Figura 9). Aproximativ jumătate din copiii beneficiari au fost copii cu grad accentuat de dizabilitate

Figura 9. Numărul copiilor cu dizabilități beneficiari ai serviciilor de îngrijire alternativă de tip familial, după tipuri de servicii și grade de dizabilitate

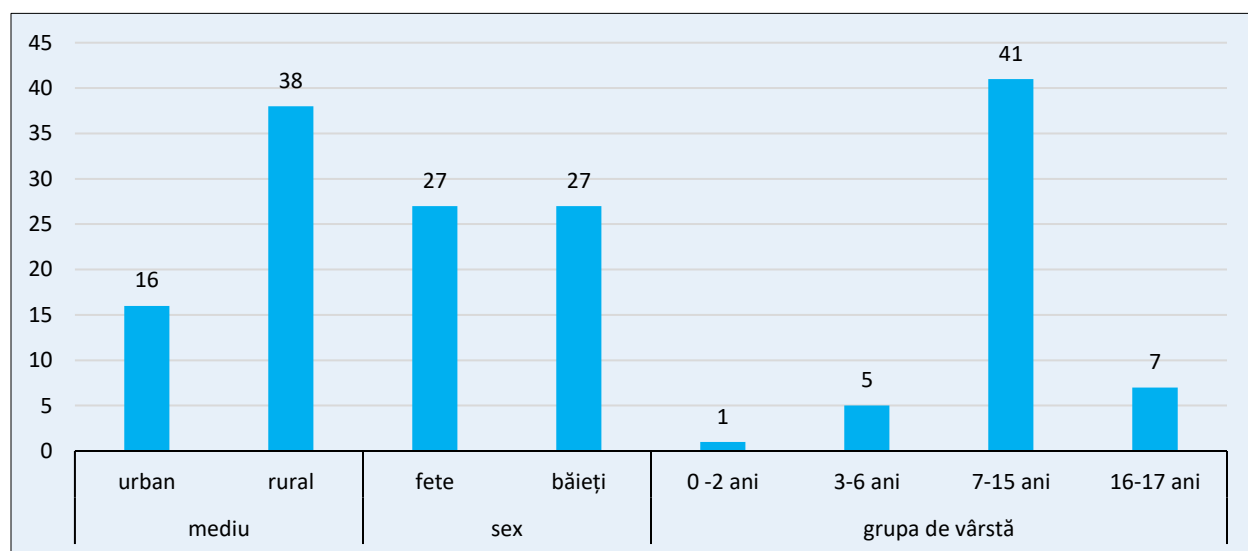

Casă comunitară pentru copii în situație de risc

Scopul serviciului este asigurarea creșterii și dezvoltării copilului într-un mediu de viață apropiat celui familial, pentru o perioadă determinată de timp, în conformitate cu prevederile HG nr. 52 din 17.01.2013 privind aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului social Casa comunitară pentru copii în situație de risc.

În anul 2021, au beneficiat de acest serviciu 54 de copii. Figura 10 arată că beneficiarii au fost preponderent copiii din mediul rural cu vârsta cuprinsă între 7 și 15 ani. Fetele și băieții au beneficiat în mod egal de serviciile oferite de casele comunitare pentru copii aflați în situație de risc.

Figura 10. Numărul copiilor beneficiari ai caselor comunitare pentru copii în situație de risc, după mediu de reședință, sex și grupe de vârstă

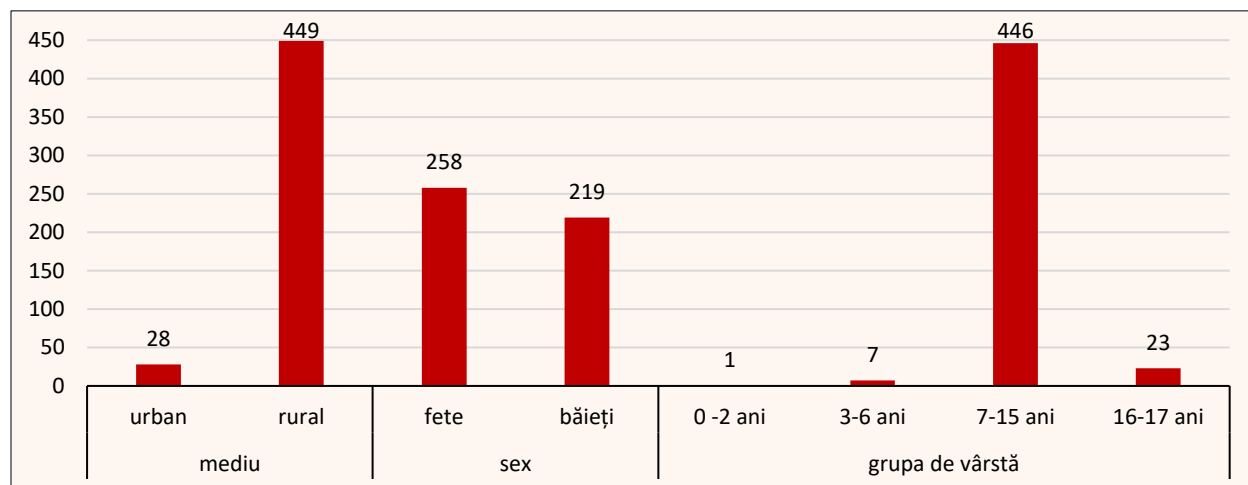

Centru de zi pentru copii în situație de risc

Serviciul are drept scop prevenirea separării copilului de familie, marginalizării, excluderii sociale și instituționalizării copilului și facilitarea procesului de incluziune a copilului în situație de risc în familie și în comunitate, în conformitate cu prevederile HG nr. 441 din 17.07.2015 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social Centrul de zi pentru copii în situație de risc.

Figura 11 ilustrează faptul că în anul 2021 au fost 477 copii ce au beneficiat de serviciile centrelor de zi pentru copii în situație de risc, în special fete, copii din grupa de vârstă 7-15 ani și copii care locuiesc în mediul rural.

Figura 11. Numărul copiilor beneficiari ai centrelor de zi pentru copii în situație de risc, după mediu de reședință, sex și grupe de vârstă

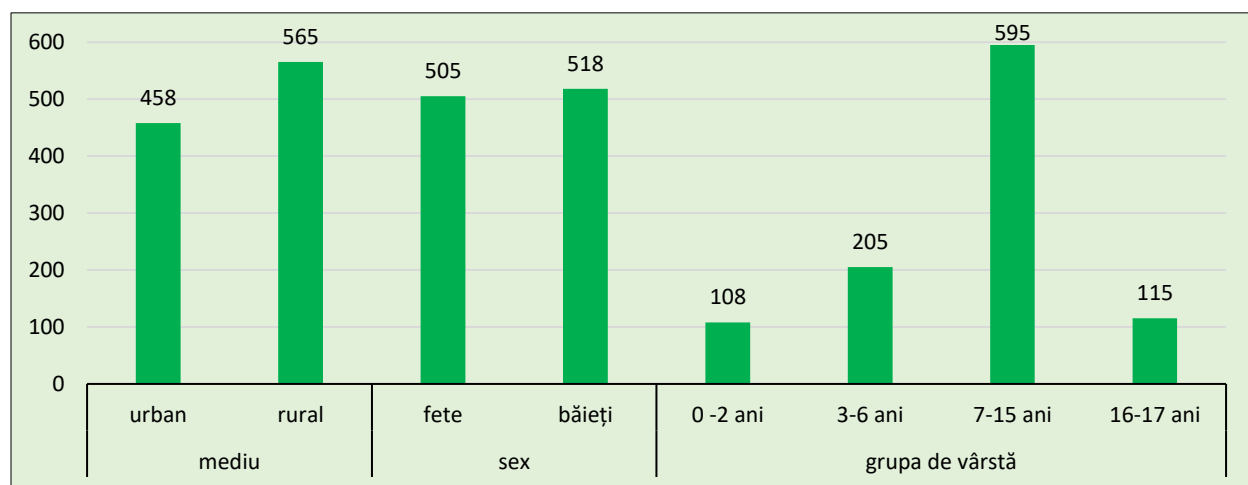

Centru de plasament pentru copiii separați de părinți

Scopul serviciului este protecția temporară a copilului separat de părinți și (re)integrarea familială și/sau incluziunea comunitară și socială, în conformitate cu prevederile HG nr. 591 din 24.07.2017 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social Centrul de plasament pentru copiii separați de părinți.

Un număr de 1 023 copii au beneficiat de acest serviciu în anul 2021. Cei mai mulți beneficiari au fost copiii din mediul rural (Figura 12). Deși copiii cu vârsta cuprinsă între 7 și 15 ani au prevalat, s-a constatat că peste 100 de copii mai mici de doi ani și alți 205 copii de 3-6 ani au fost instituționalizați în centrele de plasament. Acest lucru arată necesitatea dezvoltării mai intense a serviciilor de îngrijire alternativă de tip familial astfel încât să se prevină acest fenomen în viitor, iar actualii copii din centrele de plasament să fie dezinstituționalizați. Diferența dintre fete și băieți a fost nesemnificativă.

Figura 12. Numărul copiilor beneficiari ai centrelor de plasament pentru copii separați de părinți, după mediu de reședință, sex și grupe de vârstă

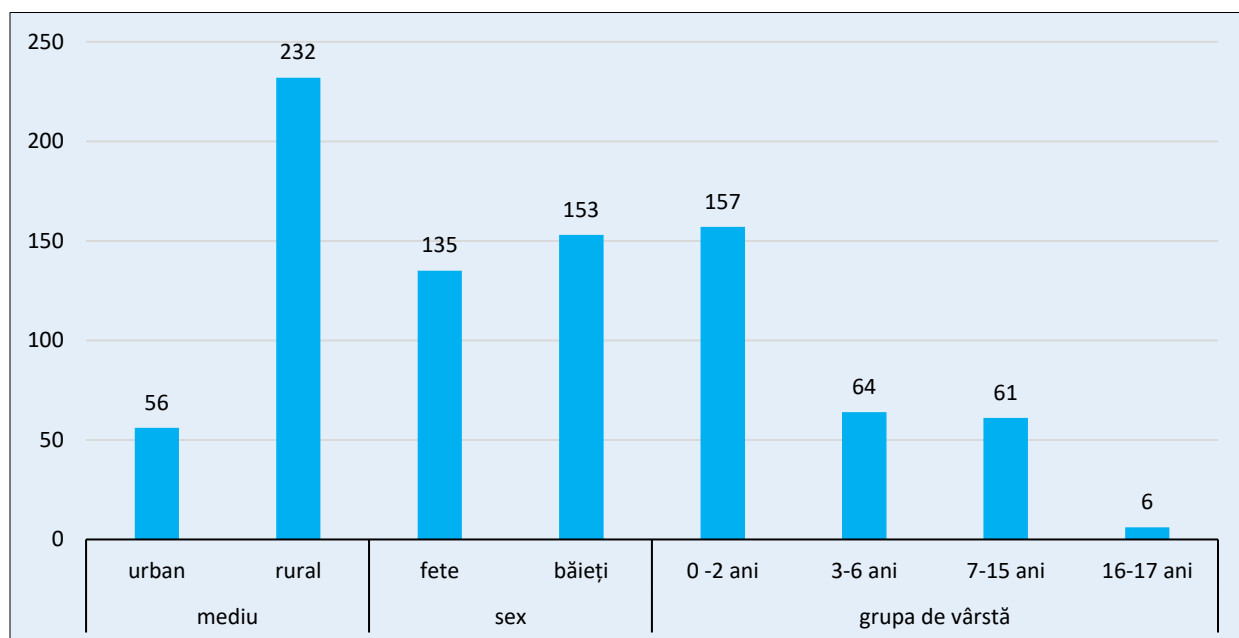

Centru maternal

Scopul Centrului este de a preveni abandonul copilului prin oferirea unui mediu suportiv cuplului mamă-copil aflat în dificultate, dezvoltarea abilităților parentale ale mamei, precum și medierea relațiilor cu familia extinsă în vederea (re)integrării în mediul familial, în conformitate cu prevederile HG nr. 1019 din 02.09.2008 pentru aprobarea Standardelor minime de calitate privind serviciile sociale prestate în cadrul centrelor maternale.

În anul 2021, în total 179 cupluri mamă-copil și 288 de copii au beneficiat de serviciile centrelor maternale. Copiii ce au beneficiat de acest serviciu au fost preponderent băieți (53%), copii cu vârsta de până la 2 ani (55%) și copii care locuiesc în mediul rural (81%) (Figura 13).

Figura 13. Numărul copiilor beneficiari ai centrelor maternale, după mediu de reședință, sex și grupe de vârstă

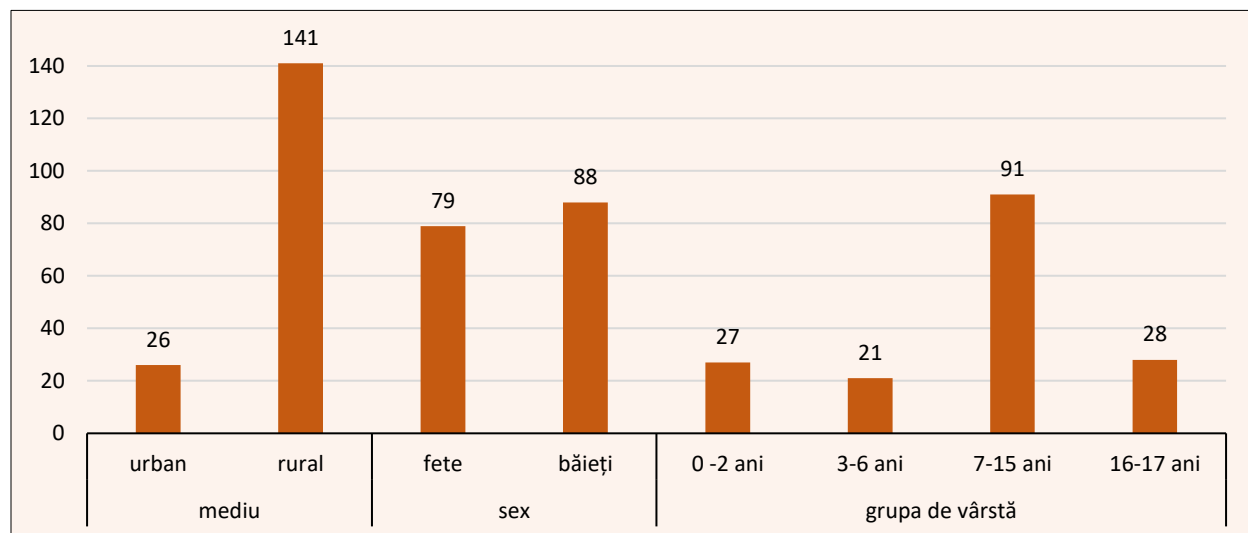

Centrul de asistență socială a copilului și familiei

Serviciul este destinat să acorde asistență metodologică și practică în procesul implementării la nivel local a politicilor și prestării serviciilor în domeniul asistenței sociale a familiilor cu copii și copiilor în situații de dificultate.

În anul 2021, au beneficiat 167 de copii de acest serviciu. Au prevalat copiii din mediul rural cu vârsta cuprinsă între 7 și 15 ani, așa cum este prezentat mai jos în Figura 14. Repartiția beneficiarilor pe sexe a fost relativ echilibrată.

Figura 14. Numărul copiilor beneficiari ai centrelor de asistență socială a copilului și familiei, după mediu de reședință, sex și grupe de vârstă

Centru de zi, Echipă mobilă și Serviciu de Respiro pentru copii cu dizabilități

Centrul de zi pentru copii cu dizabilități, Echipa mobilă pentru asistența persoanelor cu dizabilități și Serviciul de Respiro sunt servicii sociale specializate pentru copiii cu dizabilități.

Centrul de zi pentru copii cu dizabilități are misiunea de a asigura promovarea și respectarea drepturilor copilului cu dizabilități, care, temporar sau definitiv, este privat de mediul său familial sau nu poate fi lăsat în acest mediu, pentru respectarea drepturilor acestuia, în conformitate cu prevederile HG nr. 824 din 04.07.2008 privind aprobarea Standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale prestate în centrele de zi pentru copii cu dizabilități. În anul 2021, de acest serviciu social au beneficiat 462 de copii.

Echipa mobilă pentru asistența persoanelor cu dizabilități are scopul de a îmbunătăți calitatea vieții beneficiarului prin servicii de consiliere, recuperare și reabilitarea psihosocială, în vederea creșterii gradului de autonomie personală, prevenirii instituționalizării și facilitării incluziunii sociale, în conformitate cu prevederile HG nr. 722 din 22.09.2011 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Echipă mobilă” și a standardelor minime de calitate. În anul 2021, un număr de 378 copii au fost asistați prin intermediul echipei mobile.

Serviciul de Respiro pentru copii cu dizabilități are scopul de a acorda asistență specializată timp de 24 de ore din 24 persoanelor cu dizabilități severe pe o perioadă de maximum 30 de zile pe an, timp în care familiile, rudele sau persoanele care îngrijesc copilul cu dizabilități beneficiază de o perioadă de repaus, în conformitate cu prevederile HG nr. 413 din 14.06.2012 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Respiro”. În anul 2021, au beneficiat de acest serviciu 79 de copii.

În total, în anul de referință, în cele trei servicii sociale specializate pentru copii cu dizabilități menționate mai sus au fost înregistrați 919 copii beneficiari, predominând băieții, copiii de 7-15 ani și copiii care locuiesc în mediul rural. Jumătate din numărul total al acestor copii au beneficiat de serviciile centrelor de zi, așa cum este prezentat în Figurile 15 și 16.

Figura 15. Numărul copiilor beneficiari ai serviciilor sociale specializate, după mediu de reședință, sex și grupe de vârstă

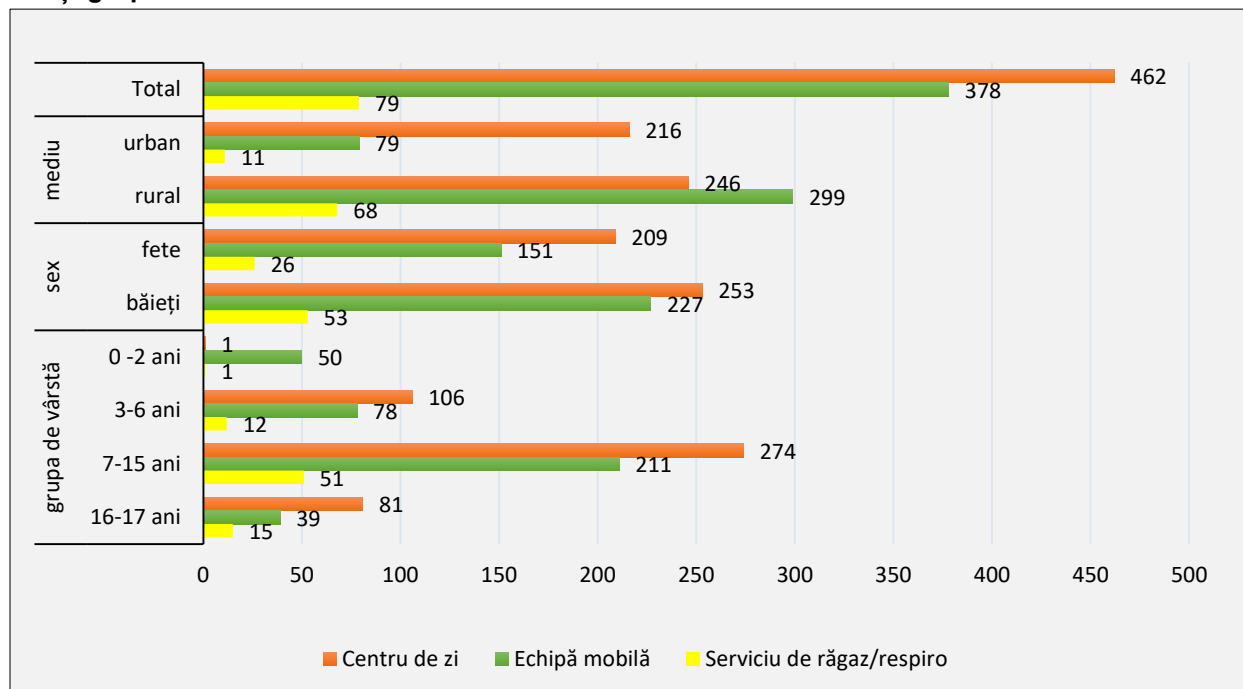
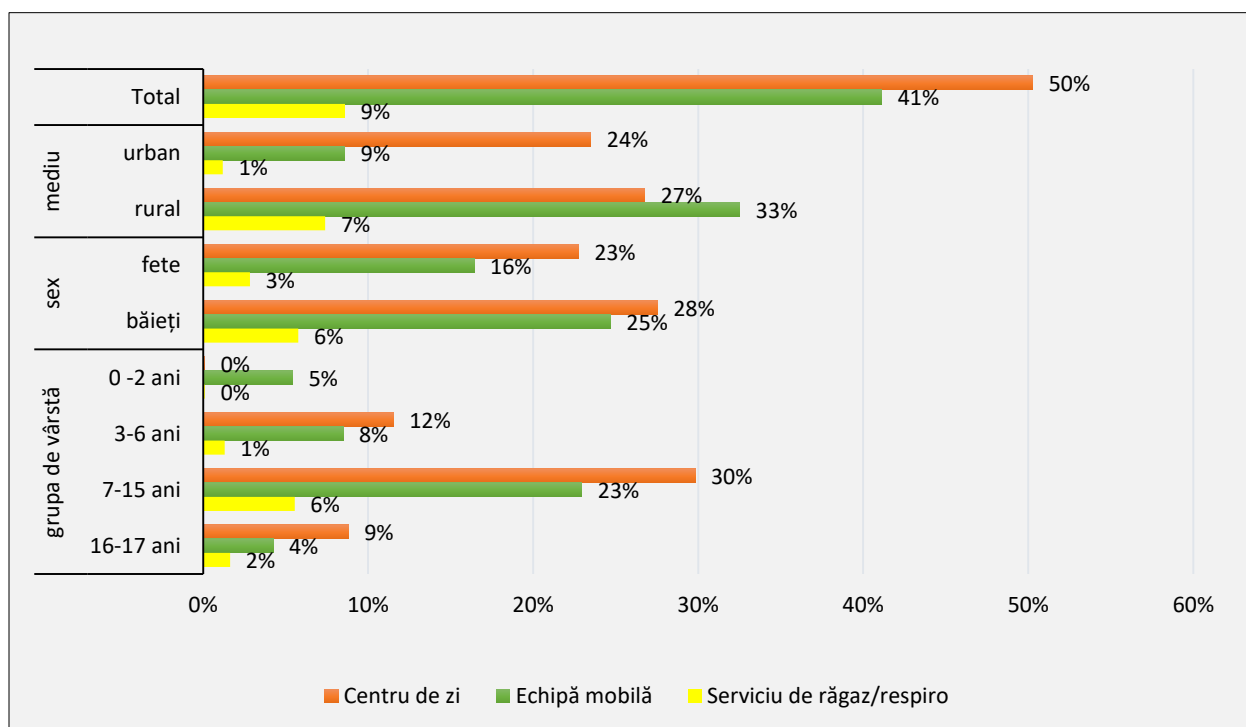
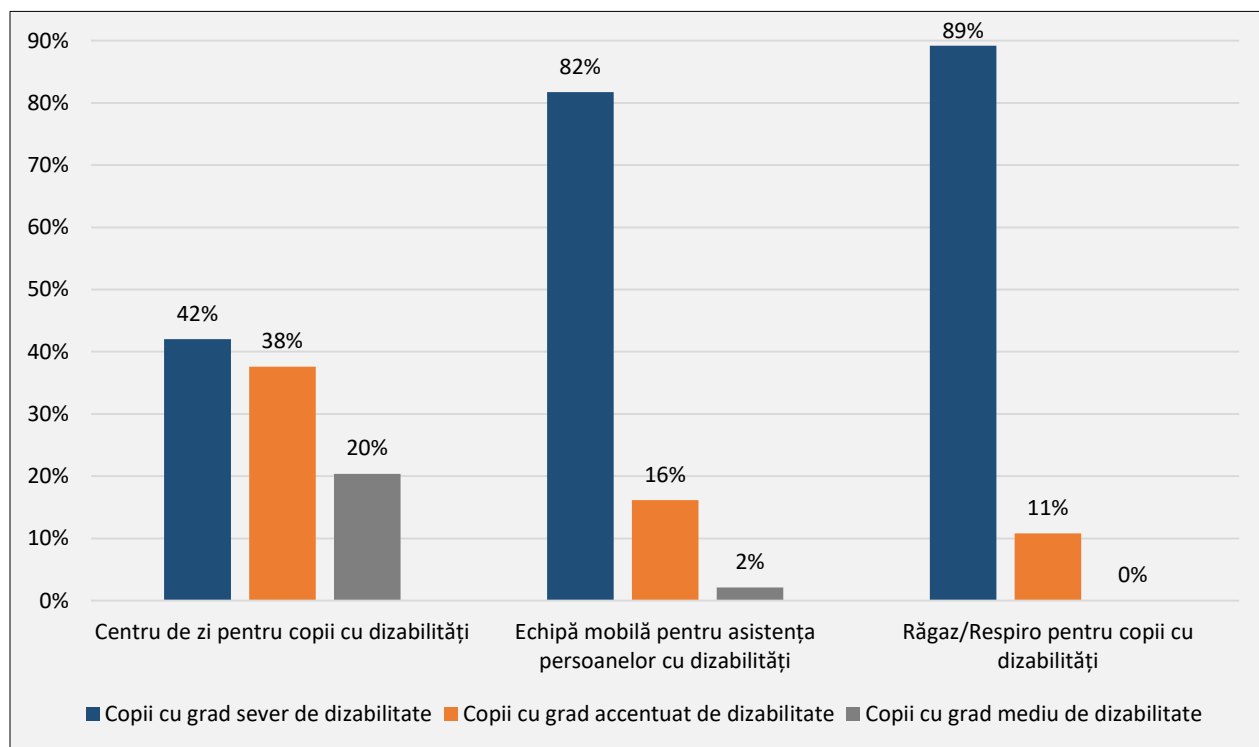

Figura 16. Ponderea beneficiarilor serviciilor sociale specializate, după mediu de reședință, sex și grupe de vârstă (%)

Copiii cu grad sever de dizabilitate au prevalat în cadrul tuturor celor trei tipuri de servicii sociale (536 copii), urmați la mare distanță de copii cu grad accentuat de dizabilitate (213 copii), așa cum este prezentat în Figura 17. Ponderea copiilor cu grad sever de dizabilitate asistați de echipa mobilă și îngrijiți în serviciul „Respiro” a fost foarte înaltă, de 82%, respectiv 89% în anul de raportare.

Figura 17. Ponderea copiilor cu dizabilități beneficiari ai serviciilor sociale specializate, după tipul de servicii și gradul de dizabilitate (%)

Centru de reabilitare și Centru de asistență psiho-socială pentru copii victime a violenței

Centrul de reabilitare a victimelor violenței în familie și Centrul de asistență psiho-socială a copiilor victime a violenței, abuzului și exploatării sunt servicii sociale specializate pentru copiii care au fost victime sau martori ai violenței.

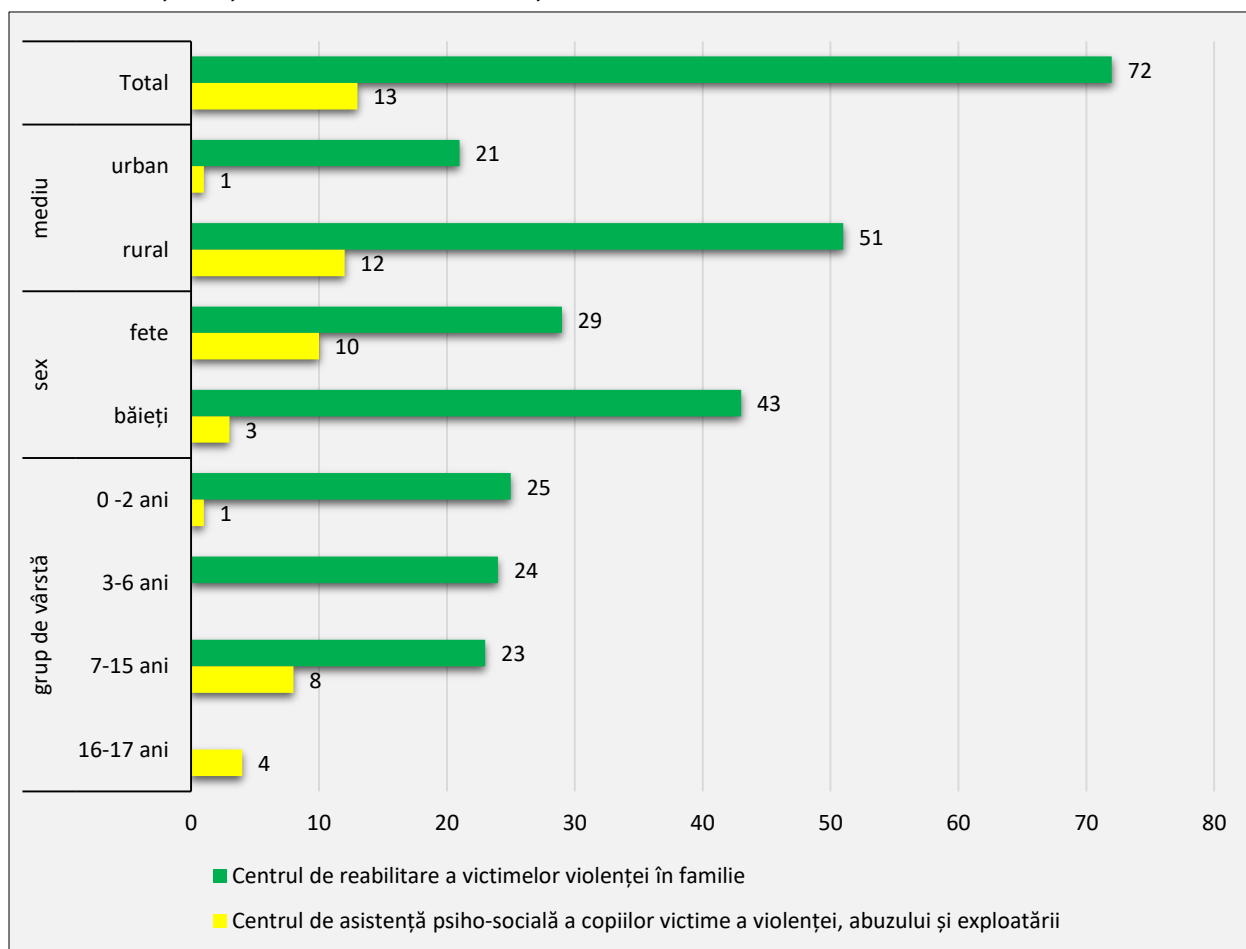
Centrul de reabilitare a victimelor violenței în familie are drept scop oferirea plasamentului temporar, asistența victimelor violenței în familie, socializarea și reintegrarea lor în familie și/sau comunitate, în conformitate cu prevederile HG nr. 129 din 22.02.2010 cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a centrelor de reabilitare a victimelor violenței în familie.

În anul 2021, în cadrul centrelor de reabilitare au fost raportați 72 de copii beneficiari, aceștia fiind preponderent băieți și copii care locuiesc în mediul rural (Figura 18). Un număr de aproximativ 7 din 10 copii plasați temporar și asistați în centrele de reabilitare au avut sub 6 ani.

Centrul de asistență psiho-socială a copiilor victime a violenței, abuzului și exploatării are scopul de a oferi copilului asistență specializată, care să asigure prevenirea revictimizării și/sau retraumatizării acestuia în procesul de colectare a probelor în cauzele penale, în conformitate cu prevederile HG nr. 708 din 27.12.2019 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Centrului regional de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor.

Se observă faptul că în anul 2021, au fost 13 beneficiari ai acestui serviciu, în special fete cu vârsta de 7-15 ani, care în marea lor majoritate locuiau în mediul rural (Figura 18).

Figura 18. Numărul beneficiarilor de servicii specializate pentru copii victime ale violenței, după mediu de reședință, sex, grupe de vârstă și tipuri de servicii

Centru de (re)integrare socială și Locuința socială asistată pentru tineri

Centrul de (re)integrare socială a tinerilor și Locuința socială asistată sunt servicii sociale specializate pentru tineri.

Centrul de (re)integrare socială a tinerilor oferă servicii sociale specializate în vederea (re)integrării sociale a tinerilor în situație de dificultate.

În anul 2021, din 144 beneficiari, aproximativ 38% erau copii de 16-17 ani. Majoritatea acestora locuiau în mediul urban, fiind preponderent băieți (Tabelul 2).

Tabel 2. Beneficiarii Centrului de (re)integrare socială a tinerilor, după mediu de reședință și sex

Indicatori	Total	mediu de reședință		sex	
		urban	rural	feminin	masculin
Total beneficiari, <i>din care:</i>	144	90	54	74	70
Copii în vârstă de 16-17 ani	55	51	4	18	37
Tineri peste 18 ani	89	39	50	56	33

Locuința socială asistată este un serviciu care oferă servicii de găzduire temporară a tinerilor în cadrul căreia aceștia își formează deprinderi de trai independent și auto-deservire. În anul 2021, au fost raportați doar 4 beneficiari ai acestui serviciu social.

Servicii sociale cu specializare înaltă

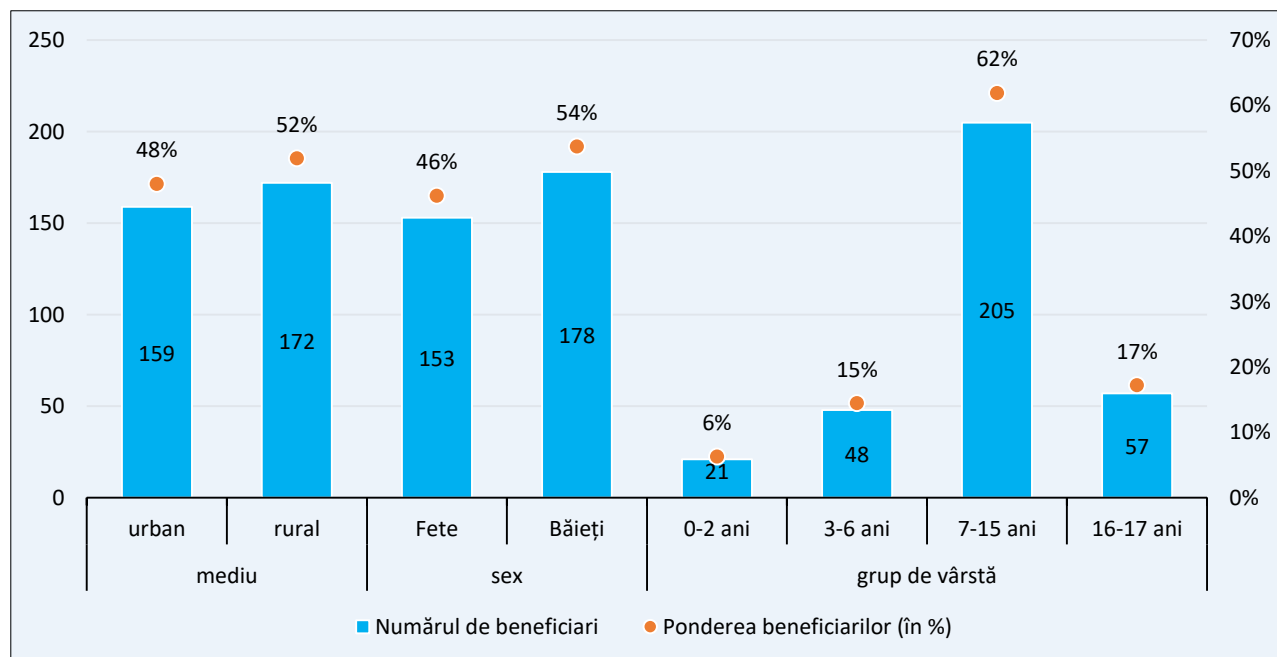
Serviciile sociale cu specializare înaltă pot fi cu componentă rezidențială și fără componentă rezidențială. Serviciile sociale cu componentă rezidențială sunt serviciile prestate într-o instituție rezidențială sau într-o instituție specializată de plasament temporar, care impun un șir de intervenții complexe ce pot include orice combinație de servicii sociale specializate, acordate beneficiarilor cu dependență sporită și care necesită supraveghere continuă (24/24 ore). Serviciile sociale fără componentă rezidențială sunt serviciile care oferă beneficiarilor asistență socială complexă înalt calificată/cu specializare îngustă, la nivel regional sau național.

În gestiunea ANAS sunt 14 instituții publice de asistență socială și de reabilitare/recuperare, în care Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS) exercită calitatea de fondator. Acestea prestează servicii sociale cu specializare înaltă, șase din acestea fiind pentru copii, și anume:

- Centru de plasament temporar pentru copii cu dizabilități (2 instituții);
- Centru de zi pentru copii în situație de risc (2 instituții);
- Centru de plasament pentru copii separați de părinți;
- Centru pentru asistența și protecția victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane.

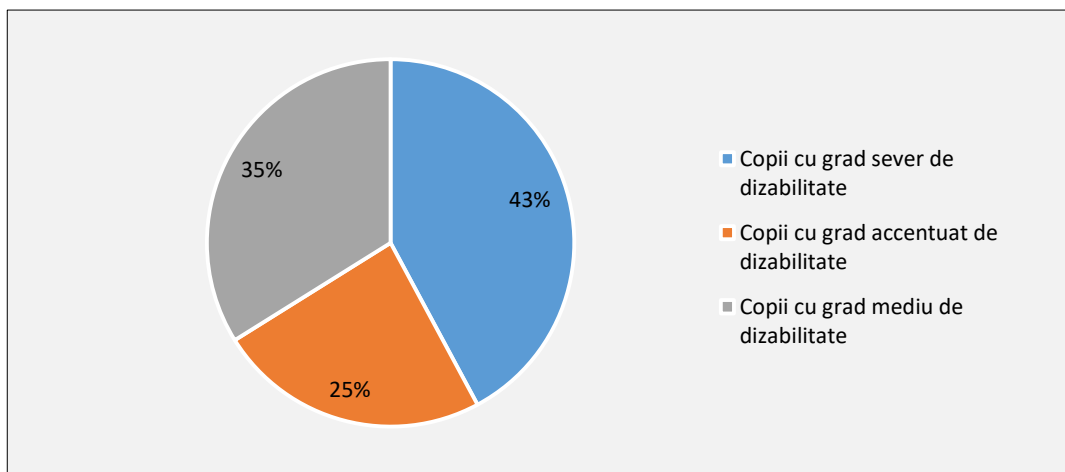
În cadrul celor șase instituții au fost raportați 331 de copii beneficiari în anul 2021. Cei mai mulți beneficiari au fost băieți (5 din 10), copii cu vârsta de 7-15 ani (6 din 10) și copii ce locuiesc în mediul rural (5 din 10) (Figura nr. 20).

Figura 1. Copii beneficiari ai instituțiilor sociale din gestiunea ANAS, după mediu de reședință, sex și grupe de vârstă (nr. și %)

Ponderea copiilor cu dizabilități a constituit 36% din numărul total al copiilor beneficiari de servicii cu specializare înaltă în cadrul instituțiilor publice gestionate de ANAS în care MMPS exercită calitatea de fondator. Din totalul de 118 copii cu dizabilități, aproximativ 2 din 5 au fost copii cu dizabilități severe (Figura nr. 21).

Figura 2. Ponderea copiilor cu dizabilități beneficiari ai serviciilor cu specializare înaltă, după gradul de dizabilitate (%)

Tabelul 3 prezintă distribuția copiilor pe diferite servicii sociale cu specializare înaltă gestionate de ANAS. Se observă că în anul 2021, cei mai mulți copii (peste 48%) au beneficiat de serviciile Centrului pentru asistența și protecția victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane, provenind preponderent din mediul rural și din grupa de vârstă 7-15 ani. Un număr relativ mare de copii beneficiari ai centrului a fost înregistrat și la grupa de vârstă 3-6 ani, arătând că riscul traficării este semnificativ și în rândul copiilor mai mici.

Tabel 3. Numărul copiilor beneficiari de servicii sociale cu specializare înaltă, după mediu de reședință, sex, grupe de vârstă și tipuri de servicii

Indicatori	Centru de plasament temporar pentru copii cu dizabilități (2)	Centru de zi pentru copii în situație de risc (2)	Centru de plasament pentru copii separați de părinți	Centru asistență și protecție victime și potențiale victime trafic de ființe umane
Numărul copiilor	48	119	4	160
<i>după mediul de reședință:</i>				
în mediul urban	20	90	0	49
în mediul rural	28	29	4	111
<i>în funcție de sex:</i>				
feminin	23	44	0	86
masculin	25	75	4	74
<i>pe grupe de vârstă:</i>				
0-2 ani	0	0	0	21
3-6 ani	0	3	0	45
7-15 ani	28	102	2	73
16-17 ani	20	14	2	21

Centrele de zi pentru copii în situație de risc au asistat 36% din copiii beneficiari de servicii sociale cu specializare înaltă în anul 2021. Au prevalat băieții cu vârsta de 7-15 ani și copiii care locuiesc în mediul urban.

Centrele de plasament temporar pentru copii cu dizabilități și copii separați de părinți au ocupat al treilea loc, cu 16% din copiii beneficiari.

Data for Impact

University of North Carolina at Chapel Hill
123 West Franklin Street, Suite 330
Chapel Hill, NC 27516 USA
Phone: 919-445-9350 | Fax: 919-445-9353

D4I@unc.edu

<http://www.data4impactproject.org>

Acest document a fost realizat cu sprijinul Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID), în condițiile acordului de asociere Data for Impact (D4I) 7200AA18LA00008, care este implementat de Centrul de Populație al Universității din Carolina de Nord la Chapel Hill, în parteneriat cu Palladium International, LLC; ICF Macro, Inc.; John Snow, Inc.; și Universitatea Tulane. Opiniile exprimate în acest document nu reflectă neapărat părerea USAID sau ale Guvernului Statelor Unite.

AGENȚIA NAȚIONALĂ
ASISTENȚĂ SOCIALĂ A
REPUBLICII MOLDOVA

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

